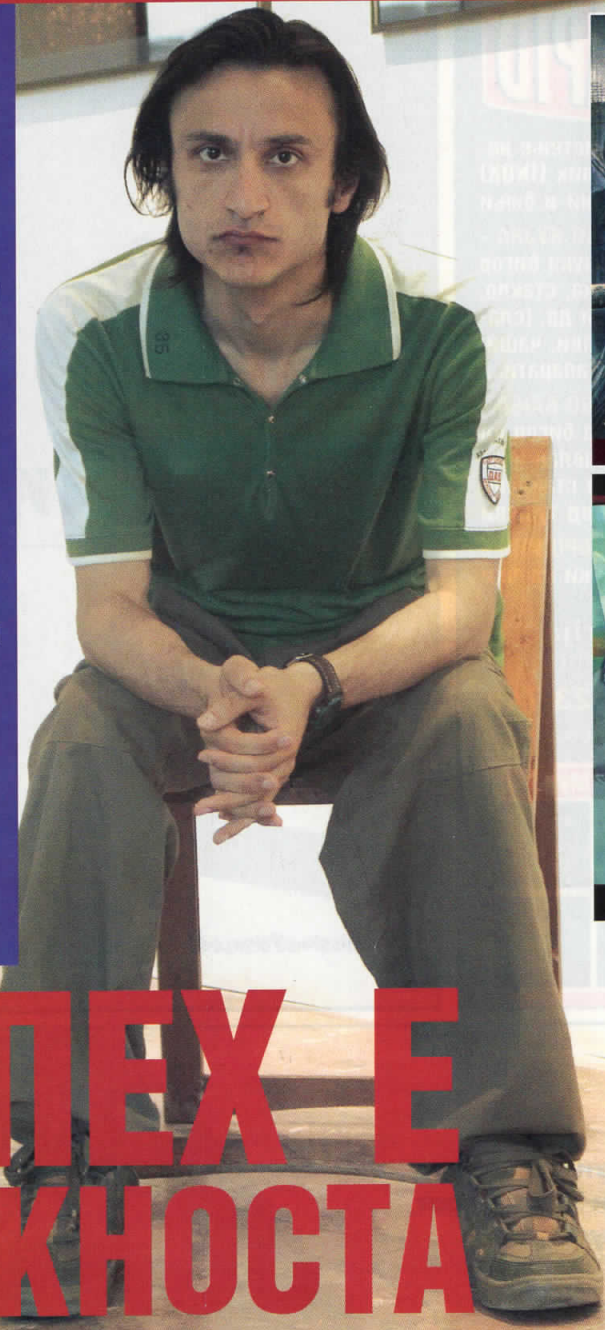

„Она кон што се стреми еден автор е сознавање на себеси и светот околу себе преку продуцирање на уметнички артефакти, остварувајќи на тој начин трансцедентна врска со Бог и осмислувајќи го своето постоење. Наградите се валоризација на еден труд и оттаму се мотивирачки за понатамошно работење, но не се пресудни“, вели Атанас Ботев, добитникот на наградата за млад ликовен уметник „Денес“ за 2006 година

УСПЕХ Е МОЖНОСТА

ДА ГО РАБОТИШ

ТОА ШТО ГО САКАШ

Атанас Ботев полека си го позиционира местото за една од највпечатливите уметнички фигури меѓу македонските ликовни творци од поновата генерација. Роден е во 1973 година, Факултет за ликовна уметност завршил во Скопје, во класата на Костадин Танчев - Динка, а потоа и магистрирал во насоката за графика. Ботев зад себе има повеќе групни изложби, а за својата работа има добиено и неколку награди, меѓу кои и годишната награда на Факултетот за ликовни уметности и наградата „26 Јули“ од фондацијата „Франк Манинг“. Најновата, наградата за млад ликовен уметник „Денес“ за 2006 година ја доби за изложбата

што ја имаше минатата година во Музејот на град Скопје.

■ **Што ти значи наградата што ја доби неодамна. Ке промени ли нешто во твоето творечко секојдневие? Дали наградите се важни за рејтингот на еден уметник, а ако не, што го прави еден уметник успешен?**

● Наградата „Денес“ е востановена пред четири години од страна на Сорос центарот за современи уметности во соработка со Фондацијата за граѓанско општество од Њујорк и е наменета за ликовни уметници од Македонија до 35 години. Се состои од стипендија што ги покрива трошоците за пат и престој во Меѓународната кука

асоцирана со универзитетот во Колумбија, Њујорк. Наградата, која е насловена според македонската ликовна група од 60-тите години, на некој начин те уверува дека твојот труд не бил залуден и дека искреноста и доследноста понекогаш вродуваат со плод. Инаку, она кон што се стреми еден автор е сознавање на себеси и светот околу себе преку продуцирање на уметнички артефакти, остварувајќи на тој начин трансцедентна врска со Бог и осмислуваќи го своето постоење. Наградите се валоризација на еден труд и оттаму се мотивирачки за понатамошно работење, но не се пресудни. Успехот се состои во можноста да го работиш она што го сакаш, без никаков компромис.

■ **Кога планираш да ја „искористиш“ наградата?**

● Ако биде сè во ред би требало да отпатувам во септември. Она што е интересно за мене е секако запознавањето со тамошната современа уметничка сцена и контактите со уметници од

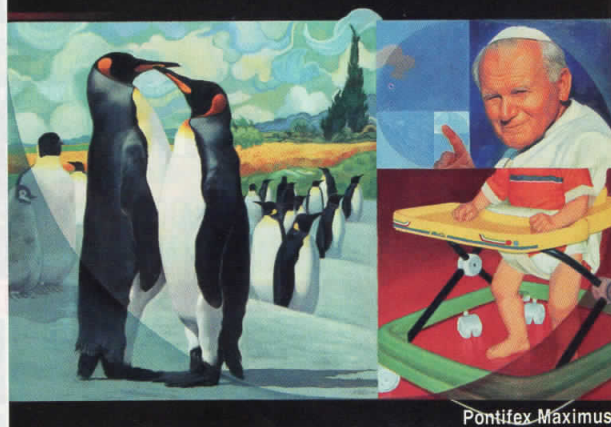
целиот свет. Сепак, Њујорк е центар околу кој гравитираат сите релевантни културни дејјци.

■ **Дали ти е важно како средината ја прифаќа твојата уметност, дали, на пример, ја разбира твојата творечка порака?**

● Мојата изложба во Музејот на град Скопје имаше позитивен одзив и во таа смисла сум задоволен што делата го нашле својот пат до публиката. Приоритет пред започнување на една слика не е потребата да ѝ се додвориш на публиката, туку да го следиш внатрешното доживување за сликата на светот. Ако притоа оствариш интеракција со реципиентот, уште подобро.

Калина

Pontifex Maximus

■ Во светското уметничко наследство постојат вечни дела кои опстојуваат наспроти сите тенденции и трендови во ликовната уметност. Што, според тебе, ја детерминира вечноста на едно дело?

● Ова е комплексно прашање заради тоа што не постојат однапред утврдени параметри според кои би се валоризирало едно дело. Уметноста е флуидна и недодатлива, но постои извесна интуитивност која им овозможува на луѓето да ги препознаат вистинските вредности. Од друга страна, вистинските дела зрачат со аура која им помага да го издржат тестот на времето.

■ Твојата прва вокација е - графичар, ти си и магистер по графика, но работиш и масла на платно, стрипови... Зошто ваква разновидност во ликовните дисциплини?

● Тоа укажува на фактот дека не постои хиерархиска поделба на значајни и помалку значајни медиуми. Техниката ја прилагодувам согласно со идејата. Тоа е, секако, предизвик, но и можност непречено да се произнесеш во кој било момент, имајќи на располагање широк спектар на изразни средства. Апсолвирајќи го медиумот до неговите крајни граници, уметникот доживува извесна катарзичност која одново и одново го стимулира за работа, особено ако работи паралелно во повеќе медиуми.

■ Што е, всушност, уметникот денес, дали неговата улога е иста како и вчера, каква што ќе биде и утре...?

● Современиот уметник балансира помеѓу две базични константи. Од една страна се сосредоточува на самиот себеси, размислувајќи за соп-

ствените постапки и за менталните функции што се наоѓаат во темелот на тие функции. Од друга страна, се свртува кон светот, продира во него и на свој начин го преиначува. Моето творештво се базира токму на односот помеѓу овие биполарни структури на расплинетост и сосредоточеност.

■ Познат си како уметник кој во своите дела директно ги критикува глобалните актуелни општествено-политички состојби. Значи ли тоа дека никогаш немаш проблем со инспирацијата?

● Општество сме со семожни превирања, и тоа е мошне продуктивно за уметникот кој реагира на сето тоа. Во таа смисла постои суфицит на идеи кои едвај чекаат да ја здогледаат светлоста на изложбениот салон. Во средиштето на мојот интерес е фигурата која овозможува инвентивност, особено ако е ставена во контекст на актуелните општествени, политички и културни настани. Од Алтамира до денес, фигурата успеала да одолее на времето и одново да плени со својата актуелност. Филмот, литературата, анимацијата и стрипот се незамисливи без човечката фигура.

■ Како, всушност, се раѓа едно твое дело?

● Актот на уметничкото создавање е единствен израз на човековото битие, негова духовна еманација; обединување на свесното и несвесното, рационалното и ирационалното, интелектуалното и интуитивното во единствена целина. Иако некои видови акти на уметничко создавање можат нормативно да се изразат, сепак уметничкиот акт во својата суштина останува единствен, неделив, таен и недодатлив.

■ Ако не беше уметник, што ќе беше?

● Не можам да замислам да работам нешто друго освен да се занимавам со визуелна уметност. Кога би се родил повторно, веројатно би го работел истото, или, пак, би се обидел во другите уметнички сфери (филм, музика).

■ Може ли да се живее од уметност во Македонија?

● Сегде е тешко да се живее од уметност, а особено е тешко кај нас, бидејќи не постои никаква пазарна стратегија. Публиката (онаа со подлабок џеб) не поседува елементарна ликовна ерудиција, а во случај кога е подготвена да купи дело, се одлучува за кич или, пак, наметнува свои барања (ако уметникот е подготвен да се компромитира). Но, јас не се жалам бидејќи доброволно ја одбрав својата професија земајќи ги предвид сите нејзини добри и лоши страни.

■ Тесно ли ти е како уметник во нашата средина? Имаш ли потреба да отидеш некаде надвор од неа?

● Како крстопат на источната и западната култура, нашето поднебје овозможува објективна опсервација на сè она што се случува во светот и кај нас. Тоа, како и политичката и финансиската несигурност го дразнят уметникот кој е постојано на штрек, максимално инспириран да ги раскаже своите приказки.

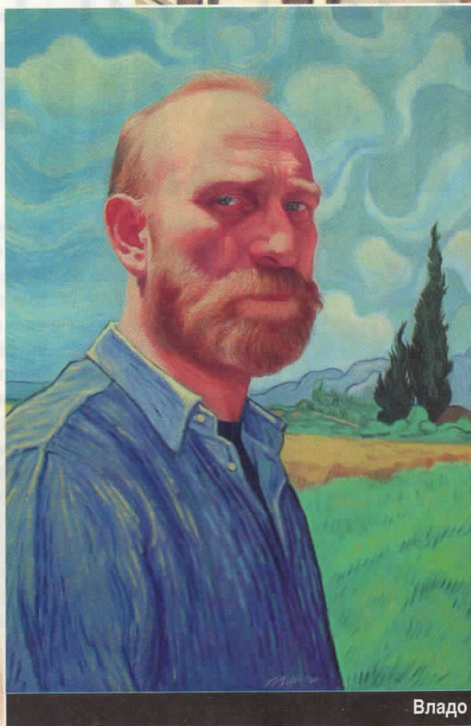
■ Каква е твојата проценка за актуелноста и виталноста на македонската ликовна сцена? Колку е таа блиску до светските уметнички трендови?

● Освен неколкумина автори, не може да се зборуваш за некои маркантни уметнички индивидуи бидејќи се минува и низ интензивни промени на авторскиот курс, па така, ако пред десетина години работел модернистички слики, „околностите“ го натерале уметникот афирмативно да се позиционира визави концептуалната уметност, не поседувајќи при тоа никаков теоретски бекграунд, ниту пак базична ликовна ерудиција. Во тој случај концептуалната уметност служи како параван за прикривање на техничките аномалии на авторот кој оčajно се обидува да кокетира со современите тенденции. Но, и покрај сè, постојат уметници доследни на своето авторско проседе, кои ни најмалку не заостануваат зад современите светски текови.

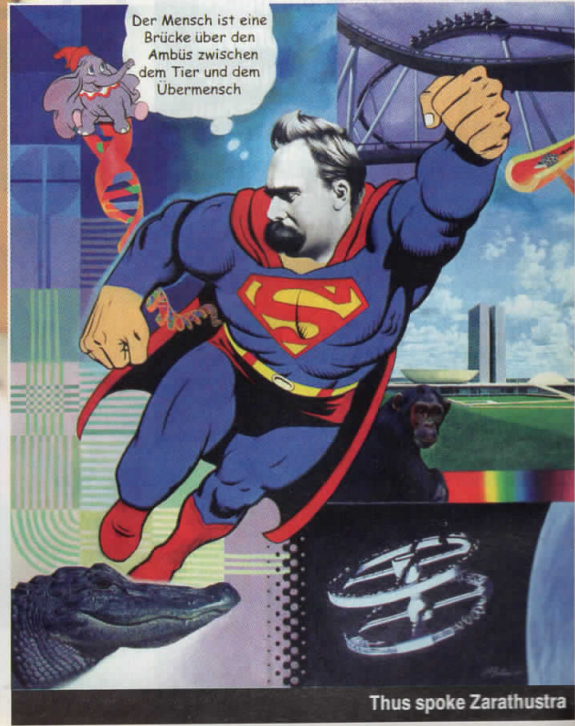
■ Што работиш сега? Дали е на повидок нова изложба?

● Подготвувам изложба за есен во галеријата Press to Exit. Се работи за критика вперена против аномалиите во здравството.

Гордана Колевска

Владо

Thus spoke Zarathustra